

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : พฤติกรรมในการลงทุนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
หนองไผ่ จำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีพ.ศ.2527-2528

ชื่อผู้เขียน : นายวัชรชัย บัวเทศ

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ : อจ.ดร. สังคม สุวรรณรัตน์ ประธานกรรมการ
ผศ. ศศิเพ็ญ พวงสายใจ กรรมการ
รศ.ดร. คณิต เศรษฐเสถียร กรรมการ

บทคัดย่อ

ปัญหาสำคัญในเรื่องการลงทุนทางการเกษตรของประเทศไทยนั้นก็คือ การขาด
แคลนเงินทุนเนื่องจากเกษตรกรของไทยมีรายได้น้อยและเงินออมต่ำ ดังนั้นเกษตรกรจึงมีความ
จำเป็นต้องอาศัยสินเชื่อทางการเกษตรเพื่อนำไปใช้ในการลงทุน ผลการศึกษาในด้าน
การลงทุนของเกษตรกรที่ผ่านมาเป็นการศึกษาโดยทั่วไปไม่ได้เจาะจงเกษตรกรเฉพาะกลุ่ม
ดังนั้นในวิทยานิพนธ์นี้จึงมุ่งที่จะศึกษาดังสภาพทางเศรษฐกิจ แหล่งที่มาของการลงทุน ส่วน
ประกอบของการลงทุน และวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนของ
เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เปรียบเทียบกับเกษตรกรทั่วไปที่ไม่ได้เป็นสมาชิก
สหกรณ์การเกษตร

ข้อมูลประกอบการศึกษานี้ได้จากการสำรวจและการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน
เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในแคนคำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด โดยทำการสำรวจ
และการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร ใต้ครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้น 200 ครัวเรือน เป็น
เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร 100 ครัวเรือนและไม่ได้เป็นสมาชิก 100 ครัวเรือน
การวิเคราะห์ถึงสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ และแหล่งที่มาของการลงทุนของเกษตรกร ได้ใช้

วิธีการคำนวณและเปรียบเทียบสัดส่วนเป็นร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อพฤติกรรมการลงทุนโดยใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน

ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าครัวเรือนเกษตรกรทั้งที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และที่ไม่ได้เป็นสมาชิก มีรายได้ส่วนใหญ่จากการเกษตร โดยเฉพาะการผลิตพืชไร่แก่ข้าว และ ข้าวโพก และพบว่ารายรับรวมทั้งหมดของครอบครัวฟาร์มที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเฉลี่ยฟาร์มละ 61,940.39 บาท มีการลงทุนเบื้องต้นเฉลี่ยฟาร์มละ 30,294.45 บาท การลงทุนสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 20,256.29 บาท โดยแหล่งที่มาของการลงทุนเบื้องต้นส่วนใหญ่มาจากแหล่งภายนอกครัวเรือนเกษตรกรคือ การกู้ยืมเฉลี่ยฟาร์มละ 19,259.80 บาท จากแหล่งภายในครัวเรือนเกษตรกรเองคือ จากแรงงานในครัวเรือนและจากการออมทางการเงินเฉลี่ยฟาร์มละ 11,032.65 บาท ส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีรายรับของฟาร์มรวมเฉลี่ยฟาร์มละ 55,470.27 บาท มีการลงทุนเบื้องต้นเฉลี่ยฟาร์มละ 22,812.58 บาท การลงทุนสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 15,292.45 บาท โดยมีแหล่งที่มาของการลงทุนเบื้องต้นส่วนใหญ่มาจากภายนอกของครัวเรือนเกษตรกรเฉลี่ยฟาร์มละ 13,579.49 บาท จากแหล่งภายในโดยการออมทางการเงินและแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ยฟาร์มละ 8,508.40 บาท นอกจากนี้การศึกษายังพบว่าเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีระดับการลงทุนมากกว่าเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ทั้งในแง่ของการลงทุนเบื้องต้นและการลงทุนสุทธิ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และไม่ได้เป็นสมาชิก ก็คือ ระดับรายได้ของฟาร์ม รองลงมาได้แก่ จำนวนวันในการทำงานของแรงงานในครอบครัวฟาร์ม ส่วนปัจจัยปริมาณเงินกู้ที่เกษตรกรได้รับและระดับอายุของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จะมีอิทธิพลต่อการลงทุนเบื้องต้นเฉพาะกลุ่มที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแต่ไม่ได้มีอิทธิพลต่อกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก สำหรับปัจจัยต้นทุนในการใช้ทุน และขนาดของฟาร์ม จะมีอิทธิพลต่อการลงทุนเบื้องต้นเฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น

การศึกษาชี้ให้เห็นว่า ระดับการลงทุนเบื้องต้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสูงกว่า เกษตรกรกลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิก เฉลี่ยถึงฟาร์มละ 7,479.83 บาท ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจาก การที่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ใ้ได้รับสินเชื่อหรือเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำจากสหกรณ์ ดังนั้นการพัฒนาทางการเกษตรหนทางหนึ่งจึงควร เน้นเรื่องการรวมกลุ่มเกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และการศึกษาชี้ให้เห็นว่าอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อพฤติกรรมการลงทุนของเกษตรกรแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง ดังนั้นนโยบายเพื่อการพัฒนาการเกษตรควรจะมีการมีความแตกต่างกันเป็นบางประการ สำหรับเกษตรกรแต่ละกลุ่มเพื่อที่จะได้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมต่อไป

Thesis Title : Investment Behaviour of Members of Nong Phai
Agricultural Cooperatives Limited, Changwat
Phetchabun, 1984-1985

Author : Mr. Wacharachai Bouteds

M. Econ : Economics

Examining Committee : Lecturer Dr. Sangkom Suwannarat Chairman
Assist. Prof. Sasipen Phuangsaichai Member
Assoc. Prof. Dr. Kanit Sethasathien Member

Abstract

One of the important problems of farm investment in Thailand is capital shortage due to the low level of farm income and saving. Farmers, therefore, have to rely on agricultural credit for their investment. The previous studies on investment behaviour are not on specific individual group of farmers. The objective of this thesis is to study economic condition, source of investment, component of investment, and to analyse the effect of agricultural cooperative comparing with those who are non-member.

The data for this study are obtained from field survey and interviewing head of agricultural households living in Nong Phai Agricultural Cooperative Limited area. The total number of

households interviewed are 200 of which 100 families are the member of Agricultural Cooperative Limited and the other 100 families are non-member. The analysis of farmers' general economic condition and source of investment is done by computing and comparing percentage while the analysis of the effect of various factors on investment behaviour is done by using multiple regression.

The result of this study showed that the farm income of both groups of farmers is mostly from agriculture, particularly crop production, such as rice and corn. The total farm receipt of Nong Phai Agricultural Cooperative Limited members is 61,940.39 baht per farm, gross farm investment is 30,294.45 baht per farm, and net farm investment is 20,259.29 baht per farm. Sources of gross investment mostly come from farmer's loan, 19,259.80 baht per farm, and from family labors and saving, 11,032.65 baht per farm. For the non-cooperative members, the total farm receipt is 55,470.27 baht per farm, gross farm investment is 22,812.58 baht per farm, and net farm investment is 15,292.45 baht per farm, and family labors and saving, 8,508.40 baht per farm. Both gross investment and net investment of Nong Phai Agricultural Cooperative Limited members are higher than those of non-members.

The important factors which have the effect on the investment behaviour of both members of agricultural cooperative and non-members

are the level of farm income and family labors (man-days), respectively. Loan and age of farmer have the effect only on the investment of the agricultural cooperative members but has no effect on the non-member's. The user cost of investment and farm size have the effect only on the investment of non agricultural cooperative members.

This study also indicates that the effects of various factors on investment behaviour of each group of farmers are somewhat different. For economic development to be successful, therefore, the agricultural development policy for different group of farmers should be different in some respect.

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์หลายท่าน ที่ได้
ให้ความปรึกษาแนะนำในการศึกษา ค้นคว้า เรียบเรียง และตรวจแก้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
อาจารย์ ดร.สังคม สุวรรณรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.กิติเพ็ญ
พวงสายใจ และ รศ.ดร.กนิศ เศรษฐเสถียร กรรมการผู้ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ผู้เขียน
จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ พนักงาน และเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด
ที่ได้ให้ความสะดวกและอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม จนประสบผลสำเร็จเป็น
อย่างดี และต้องขอขอบพระคุณสำนักบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ให้
ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล

นอกจากนี้ยังมีอีกหลายท่าน ซึ่งผู้เขียนไม่ไ้ระบุนามในที่นี้ที่ให้ความช่วยเหลือ
ในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้อย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณท่านทั้งหลายไว้ในโอกาสนี้ด้วย

วัชรชัย บัวเทศ
กุมภาพันธ์ 2530